

ZA LADISLAVEM CHVALKOVSKÝM

Jiří Jilík

Dne 6. ledna 2023 se sešli ve smuteční síni mařatického hřbitova pozůstalí, přátelé, kamarádi a spolupracovníci, aby se naposledy rozloučili s fotografem Ladislavem Chvalkovským, jehož život za tragických okolností vyhasl 16. listopadu 2022. Jsme v širším slova smyslu jeho blízcí, protože vlastní rodinu neměl a s žádnými příbuznými neudržoval kontakt.

A tak i o jeho rodinném zázemí a jeho životní pouti, než přišel do Uherského Hradiště, toho víme málo. Vlastně jen to, že se narodil v roce 1954 v Ostravě-Zábřehu. Jak se dostal k fotografování a na Slovácko, už asi nikdo nikdy nezjistí. Podle jeho vlastního sdělení začal fotografovat na vojně v Košicích. Jeho další kroky vedly na Slovácko, na počátku sedmdesátých let pracoval v Letu Kunovice jako soustružník a zde také ve Slováckém aeroklubu začal létat na bezmotorových letadlech. Jako koníčka ho však stále více strhávalo fotografování.

A fotografoval dobře, o čem svědčí 1. cena v soutěži fotoamatérů v rámci Festivalu zájmové umělecké činnosti v roce 1977, a to jak v kategorii volné tvorby, tak v kategorii reportáž. V té době již svými snímky z kulturního a společenského dění v okrese přispíval do okresního týdeníku – Slovácká jiskra a Uháčka – zpravodaje města Uherské Hradiště.

V roce 1977 nastoupil na místo fotografa do Slováckého muzea. Vedle práce pro muzeum, kde pracoval i přes svůj důchodový věk až do roku 2020, spolupracoval i s řadou dalších institucí i obcí. Jeho snímky se staly přílohou řady publikací, sborníků i některých periodik.

Společně s Petrem Titzem stál v roce 1993 u zrodu oboru fotografie na Střední uměleckopřímyslové škole v Uherském

Hradišti. Studenty si získal nejen znalostmi a zkušeností, ale také svou naprostou oddaností oboru. Ještě po letech, kdy na škole již dávno nepůsobil, za ním přicházeli studenti konzultovat své práce a postupy.

Ale nejen studenti s ním setrvali v rozhovoru. Patrně ani mezi námi není nikdo, kdo by Ladislava neznal, kdo z nás by se s ním občas nesetkal a nezastavil na kus řeči, tu o fotografování, tu o krásné přírodě v Chříbech, tu o ženách, tu o politice, tu o kultuře, tu o léčivých bylinách a třeba receptech zdravé výživy. Ale také o zklamání, když se ho dotkla nespravedlnost, ale častěji o radosti, o té zvláště, když se mu dařila práce – tehdy byl plný nadšení. Rád si povykládal a jeho vyprávění mívala navíc výchovnou pointu, doporučení, radu. Zastavil se, dlouze promlouval, aby zničehonic dořekl a zmizel z dohledu.

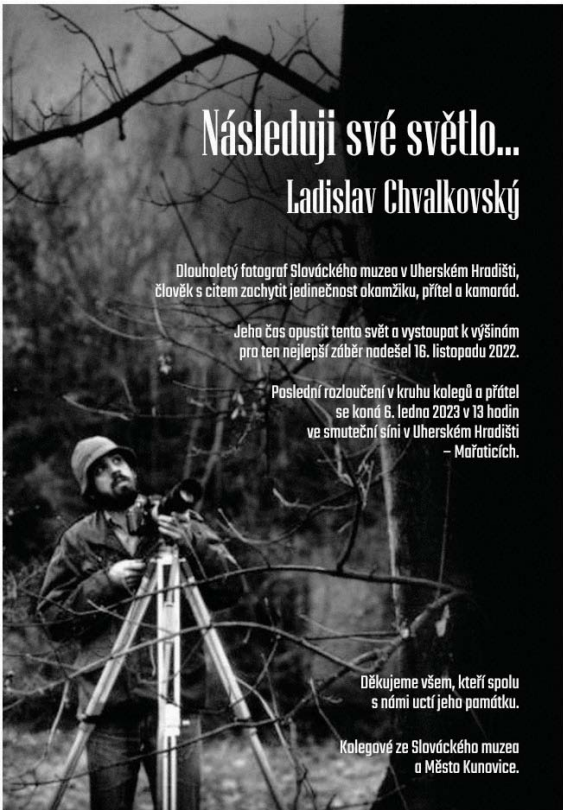
Jeho schopnost pohybovat se, přesunovat se nepozorovaně a nepostřehnutelně z místa na místo byla obdivuhodná. Nejpatrnější byla, když fotografoval v místech, kde se sešlo hodně lidí. Byl totiž viděn důvěryhodnými lidmi ve stejný čas na různých koncích uherskohradištského náměstí při dnech vína anebo na různých koncích Vlčnova, kudy projížděla jízda králů, byť bylo z hlediska fyzikálního naprosto vyloučeno, aby přesun mohl stihnout. Byť postavou spíše střízlík, přesto byl stále viděný, jako by stopa jeho vlnajícího šatu přetrvávala v místech podstatně déle než jeho fyzická bytost. V tomto smyslu se na něho nevztahovalo staré úsloví „sejde z očí, sejde z mysli“ – Ladislav z očí nikdy nesešel.

Pro dobrý záběr dovedl udělat cokoliv. Vzpomínám na jeho takřka akrobatické figury při fotografování na Památníku Velké Moravy, ale i na okamžiky, kdy podbíhal či

uléhal pod koně při jízdě králů ve Vlčnově. Z očí a mysli král divákům sešel za okamžik poté, co obklopen jezdcí popojel o pár metrů dál, zatímco o chlápkuvi s foťákem, který pobíhal mezi koňmi, na chvíli mizel mezi vlajícími fábory a vynořoval se o kus dál, o tom se vypravovalo ještě podvečer na královské hostině, v obou hospodách, v búdách při noci s Burčáky i v řadě domácností. Jistě je v mých slovech jistá nadsázka, ale faktem zůstává to, že Ladislav dokázal být všudypřítomný. V takových chvílích ovšem žádné hovory s nikým nevedl, byl nesmírně soustředěný na svou práci, žádostivý dosáhnout kýženého záběru, což v jeho případě znamenalo onu soustředěnost prodlužovat do krajnosti, neboť příští záběr chtěl udělat ještě o něco lepší než ten předešlý.

Celou svou bytostí byl spojen se svou prací, měl bych říci kumštem, neboť byl stejně dobrým ateliérovým fotografem, jako fotoreportérem anebo fotografem krajinářem. Ale vedle toho byl i kouzelníkem, který dovedl vdechnout život fotografiím ze starých alb, čistit, zvětšovat, upravovat, zabývat se výřezy, dotvářet i svými zásahy dokumentární fotografii tak, aby ústrojně doplňovala muzeálie a přitom neztrácela nic ze své výpovědi. Bravurně přefotografoval staré skleněné negativy a staré fotografie, a i ze silně poškozených pozitivů dokázal vytvořit autentickou fotografii, často lepší než originál.

Relaxaci po práci v ateliéru nalézal v přírodě, především Chříbech. Buchlovské hory mu učarovaly, vracel se do nich v každ-

Následuji své světlo...
Ladislav Chvalkovský

Dlouholetý fotograf Slaváckého muzea v Uherském Hradišti, člověk s citem zachytit jedinečnost okamžiku, přítel a kamarád.

Jeho čas opustit tento svět a vystoupat k vyšším pro ten nejlepší záběr nadešel 16. listopadu 2022.

Poslední rozloučení v kruhu kolegů a přátel se koná 6. ledna 2023 v 13 hodin ve smuteční síni v Uherském Hradišti
– Mařaticích.

Děkujeme všem, kteří spolu s námi uctí jeho památku.

Kolegové ze Slaváckého muzea
a Město Kunovice.

dém ročním období, každou volnou chvíli. V souznění s přírodou dokumentoval krajinné scenérie, v tichosti dlouhé chvíle vyčkával na nejvhodnější okamžik, na správné světlo. Kládl důraz na kompozici, měl cit pro zachycení jedinečnosti okamžiku.

Vznikala tak kolekce, u jejíhož zrodu bylo okouzlení přírodou, snímky, kterými se občas rád pochlubil při projekci v ateliéru, ale nedal se nikdy a nikým pohnout k uspořádání výstavy.

Jako fotograf kumštýř i fotograf technik nabył mimořádných zkušeností. Dozrál jako víno. Ale současně si myslím, že jen zkušenost by k onomu dozrání nestačila. Do jeho práce vstupovalo i cosi z jeho osobnosti, něco z jeho emoce, z jeho radosti i z jeho smutku. Na jedné straně světlo, které stále hledal a vzýval, aby jím prosvětlił snímek, ale i tma ateliéru s trvale zastřenými okny, symbol jistého zármutku ze života osamělého.

Jedinou oporou bývalo mu kolo, na kterém se dopravoval takřka v každém ročním období do Chřibů, obložený batohy s technikou a dekou, by přes noc dočkal ranního svítání. A když si vyjel jen tak na procházku po Hradišti, vozil si za košilí kočičku, osamělého, jakým byl on sám. Vzájemná láska mezi fousatým fotografem a zvířátkem očividně prozrazovala hloubku jeho člověčenství.

A ještě jednu jeho zálibu je třeba připomenout. Vedle fotografie naplňoval jeho život hluboký vztah k hudbě; měl ohromný přehled i slušnou sbírku desek a nahrávek jak světové rockové hudby šedesátých a sedmdesátých let, tak jazzu a klasiky.

Žijeme na Slovácku, žijeme v jednom z jeho měst. Je to město, z něhož se genius loci neodstěhoval. Je to zásluhou jeho památek, kostelů, klášterů, náměstí s kašnami, kavárnami, vinárnami.

Avšak genius loci netvoří jen stavby a objekty, ale i někteří jednotlivci. Splynou s městem tak, že je začínáme vnímat jako jeho trvalou součást, jako charakteristický

znak. Míjíme je často jen letným pozdravem s vědomím, že je zítra, pozítří či za týden, za rok opět potkáme. Nenapadne nás, že jednoho dne zmizí, odejdou navždycky. Teprve ve chvíli, kdy se tak stane, si uvědomíme, že se s odešlým z našeho životního prostoru něco zvláštního a přitom charakteristického jednou provždy vytratilo.

Až půjdeme příště přes park kolem muzea směrem do města, marně se budeme rozhlížet, zda někde nezahledneme onu rozvlátou postavu stále jakoby v pohybu... Osobitého umělce i osobitého člověka Ladislava Chvalkovského, člověka, kterému byla materiální podstata bytí cizí, tedy kromě špičkových, a tudíž i drahých objektivů a fotoaparátů, už nikdy nepotkáme. Ale vždy si ho v určitých chvílích anebo na určitých místech vybavíme a vzpomeneme na něho.

Jsou lidé, jejichž nepřítomnost jako ztrátu pocítíme, až zajdou za obzor. Právě jako ty, Ladislave. Neměl jsi rodinu, které bys chyběl, ale budeš chybět místům, kterými jsi chodil, lidem i objektům, které jsi fotografoval. Budeš chybět i nám všem, kteří jsme tě znali a měli rádi. Posíláme Ti poslední pozdrav na Tvé cestě za světlem.

Z projevu předneseného na smutečním rozloučení s Ladislavem Chvalkovským v Uherském Hradišti – Mařaticích dne 6. ledna 2023.